

(S. N.)^a Ego Orlandinus Forestani imperiali auctoritate notarius predictis interfui et ea rogatus scribere et publicare ser Bartholomeo Ciardi notario de Senis scribere mandavi et commisi et manu propria publicavi et meum signum apposui consuetum.

XV. Vertrag zwischen Herzog Heinrich von Niederbayern und König Philipp von Frankreich. 1337 Nov. 9.¹

Or. Paris, Archives nationales J. 194 a n. 26.
Nach Abschrift von A. Werminghoff 1899.

Nos Henricus Dei gracia comes palatinus Reni et dux Bavarie notum facimus, quod nos mediantibus quinquaginta sex milibus florenis parvis de Florencia nobis traditis, solutis et numeratis in bono pondere et legali e parte et de mandato serenissimi principis domini Philippi eadem gracia Francorum regis, de quibus nos tenemus plenarie pro contentis, promittimus bona fide et ad hoc nos teneri efficaciter recognoscimus, videlicet quod in guerra inchoata seu que speratur inchoari inter prefatum dominum regem Franc(orum) ex una parte et regem Anglie valitioresque suos et alios quoscunque sibi adherentes vel qui pro tempore adherebunt ex alia eidem domino Franc(orum) regi contra prefatum regem Anglie valitioresque suos et quoscunque alios sibi adherentes et auxilium, favorem et consilium quomodolibet impendentes, cuiuscunque condicionis vel dignitatis existant, seu in proxima guerra eiusdem domini regis, que contra quamcunque personam fuerit, eciam si per treugas seu astinencias vel aliter huiusmodi guerre cessarent ad tempus et postea resumerentur, cum trecentis galeatis decenter munitis equis, armis et aliis neccessariis ad stipendia eiusdem domini regis Franc(orum) in talibus dari consueta nostro et nostrorum periculo serviendo personaliter insistemus, prebendo et exhibendo sibi fideliter et attente quoad hoc quanta poterimus consilia et auxilia oportuna, absque eo quod de equis pro nobis aut huiusmodi galeatis neccessariis, si eos mori aut aliter deteriorari

a) Von andrer Hand.

1) Böhmer, Reg. Johannis 431 (Addit. I). Vgl. Viard, La France sous Philipp VI. de Valois. État géographique et militaire (Revue des questions historiques 59. Paris 1896) p. 386, N. 4. Hier eingefügt wegen des verwandten Vertrags Bischof Adolfs von Lüttich mit Philipp von 1337 Juli 29 (nicht 1336!), den ich N. A. XXIII, 346 gebracht habe.